

FELSŐMAGYARORSZÁG

KASSAI NAPLÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KASSA, KOSSUTH LAJOS-UTCA 23-ik SZÁM.
Megjelenik minden hétköznap este. — Telefon 187. szám.

Felelős szerkesztő:

MORVAI SÁMUEL.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 20 kor.	Negyedévre — — — 5 kor
Fél évre — — — 10 kor.	Egy óra — — — 2 kor
Egyes szám ára 6 fillér.	

Kassa vasuti érdekei.

Kassa, április 1.

(b) A Felsőmagyarország állandóan felszínen tartja Kassa városának vasuti érdekeit. Nincs olyan alkalom, mely evvel kapcsolatban áll, hogy a Felsőmagyarország ne keljen azonnal Kassa vasuti érdekeinek védelmére. És itt nemcsak a pillanatnyi jelentőségek vezetnek cselekvésünket és nem is az aktualitások mulandóbb jellegű kihasználásában, hanem egy egységes munkaprogramban jelentkezik állhatatos célunk: megadni Kassának azt a gazdasági és kulturális jelentőséget, melyet fekvése, multja és fejlődöttsége méltán igényel, melyet tőle mások javára elterelni nem szabad és viszont megadni és kivívni Kassa számára mindazt, ami nem a meglevő állapot alapján jár neki, hanem ami egy nagystylű fejlődést kellene, hogy maga után vonjon a mult hagyományai és a történelmi kifejlődöttség nélkül is.

A cikkek hosszú sora jelent meg a lapok hasábjain ezt a célt szolgálva. Még a mult év nyarán mutattuk ki azt, hogy Kassa kereskedelmi visszacsökkenésének az a vasuti politika az oka, mely nagyrafejlesztette Miskolcot és elvette tőlünk az éjszakai felvidéket. Évközben és minden menetrendváltáskor elmondtuk

véleményünket és sürgettük a menetrendnek Kassa érdekeit szolgáló megjavítását. E lapok hozták először hírül a Ksod. vasut tescheni üzletvezetőségének Magyarországra való áthelyezését, ugyanakkor és azóta folyton sürgetve Kassa részéről e tárgyban való olyan lépés megtételét, melyre az üzletvezetőség létesítésekor már mint történelmi jogra lehessen hivatkozni. Adatokkal és tényekkel mutattuk ki, hogy most, amikor az államvasutak üzletvezetésének decentralizációja napirendre került, Kassát nem lehet az új üzletvezetőségek létesítésekor mellőzni.

És most, mikor a város lassan-lassan mégis ébredni kezd, amikor a tette való szünetlen izgatás az új cselekvési vágyak szelét fujja néhánéha át a városi életen, szinte suttyomban nagy csapást készülnek mérni arra a vasuti forgalmi politikára, mely Kassa jövőjének éltető vére lesz.

Hogy ez a suttyomban való megkerülés már eddig is megindult, hogy bár Kassa tegnap ez ellen való fellépést határozott el, mégis megfog történetni az, hogy egy kisebb érdekelttség parciális java miatt mellőztetni fog az az egyetlen és uralkodásra hivatott szempont, mely a kormányt a Felvidék vasuti politikájánál kell hogy vezesse, ez azért van, mert a kormányt nem most először

ingerlik lokális befolyások a magasabb szempontok mellőzésére.

Pedig ez a magasabb szempont a Felvidék vasuti politikájában oly nyilvánvaló, oly világos, oly domináló. *Amint az ország szívévé fejlesztették Budapestet, úgy kell most lüktető, élő szívekké fejleszteni a vidék tradicionális és arra hivatott központjait.*

Magyarország már nem elég kicsiny ahhoz, hogy csak egy fővárosa legyen! Fővárosokat kell a vidéken teremteni. *Helyes, okos, nemcsak kassai, de kormányzati központi politikával Kassát, Kelet-Felsőmagyarország fővárosává kell gazdaságilag és műveltségileg fejleszteni.* Mit érünk mi sok, apró, serdülő várossal, melyek kibontakozását bár szívből óhajtjuk, *ha arról lesz szó, hogy a Felvidék magyarsága megvívja harcát a szláv hatalommal, mely ideékelte csapatait hegyeink, völgyeink közé, mely küzdelem sikerei két-három évtizedes, tudatos, programmszerű munka végpontjain intenek csak felénk?*

És most okszerűség, céltudatosság, messzire néző szempontok mellőzésével *el akarják venni Kassától a Tátrát.* El akarják venni nemcsak azt, hogy a Kárpátokba és Kárpátokból áramló embersokaság a kassai pályaudvaron fusson át, hogy azok közül 1—2000

Uj élet.

Irta: Salamon Adolf.

(Folytatás és vége.)

II.

Eliz az ablakmélyedésben ült. Egy divatos regényben lapozgatott. Olvasni nem volt türelme; tekintete az óra-lapjára tévedt minduntalan s szemeivel is szerette volna segíteni járásában a lomha mutatót.

Soha ennyire nem érezte az idegeit; közérzetébe belelopta magát valami megmagyarázhatatlan nyugtalanság, ami előmlött egész valóján.

Megunta könyvét is, ledobta a zongora hátára. Nagyot csendültek a hurok s kellemes összhanggal gomolygott elő egy hanghullám a hangszer öblös mélyéből. A zsongás még tovább rezgett andalító nyugodtságával és soha nem érzett sejtelmeket ébresztett lelkében. Ebben az elmélázó tehetetlenségében, amikor egész lényét fogva tartja sok emberi dogma, szokás, kötelesség és mi

egyebek? . . . Amikor nem tudja semmiben kifejezésre juttatni érzését, gondolatát? . . . Ennyi megkönnyebbülést tud hozni ez a véletlen dallam . . . kifejezetlenül szunnyadó vágyai energiával és a megértés nagy gondolatának érzetével ültek szemeiben. Sovár, a fellobbanásra kész tűz ez, mely még apró, mngvillanó kóbor tüzeknek egyetlen szikráját sem vesztette el.

A lelke pillangó szárnyakon vissza szállt a multba és visszahozta egyetlen percnak a varázsát. Oly kevés az ami történt. Apró, megrázkódás nélküli regény; kicsiny mult, mely összelelkezik a közeledő jövő boldogságával s mind az egésznek szépsége, varázsa benne zsong, abban a néhány szóban, melyeket akkor sugott feléje, hogy utólszor találkoztak s amelyek most is rajt ülnek tikkos tűzben égő ajakán:

— Vizontlátásra az első leckén. E szavak elszállottak, nekiverődtek a hideg kőfalnak, betöltötték a szoba legparányibb szögletét és oda lehelték mindenhová:

— A vizontlátásra . . . s ennek a

vizontlátásnak a varázsát érezték a holt butorok, a szőnyeg, a levegő. Mintha egy aranyos bódító párázat lopta volna rájuk magát.

A férfi csendesén jött be, mint az árnyék. Csend volt, nagy hatalmas csend, mely nehézzé tette a levegőt. Szavakat ilyenkor nem keres a lélek. Amikor így uralkodik az érzés az idegeken, az izmok ernyedtek lesznek. Az értelem tisztultsága, finom ösztönével tiltakozik az ellen, hogy a hörgő tüdön keresztül rekedt durva hangú szavakban nyilvánuljon meg a gondolat.

Eliz kezét nyujtotta s a férfi magánál tartotta hosszan a remegő ujjakat. Az asszony nem vonta vissza; mosolyogva szólt rá:

— Maga úgy meg tudja fogni a kezemet . . .

— Miért nem ül le?

— Köszönöm! . . . meg kell vallanom magának, hogy — félek. Mintegy magyarázatul tette hozzá:

— Nincs itthon a — férjem.

— Maguk nők kétféleképp félnek. Először:

Menyasszonyi kelengyék, uri és női divatcikkek, selymek és divatkelmék, fehérneműk — csakis ujdonságok — nagy raktára

KOLUMBY VILMOS divatáruházában

Szabott árak.

Kassa, Fő-utca 54. (színházzal szemben).

Szabott árak.

A hazai szőnyeggyár nagy bizományi raktára.

7581

Kassa jelenlegi idegenforgalmát szaporítsa, hanem el annak lehetőségét, hogy Kassa céltudatosan fejlesztett idegenforgalom kiindulási és végpontja legyen.

A város tegnapi közgyűlése a kassai kereskedelmi és iparkamara erős fényt vetett erre az ügyre.

A gömör-szepesi vasutak kipéítéséért két érdekeltég két irányban harcol. Az egyik a dobsina—poprádi összeköttetés mellett, a másik a rozsnó—betlér—iglói összeköttetés mellett küzd. Bár ez a vasut, mint vicinális épülne, a közel jövőben elsőrendű vasuttá lenne fejlesztve. A dobsina—poprádi összeköttetés egész nyugati Magyarországot ezen a vonalon vinné a Kárpátokba. Ellenben a kassa—rozsnó—betléri összeköttetés nemcsak meghagyná Kassának a Kárpátokat, egy a megvalósulás burkában szunnyadó nagy idegenforgalmi törekvés beláthatatlan áldásait Kassának, de idecsatolná hozzánk Gömör-megyét is.

Kassa érdeke itt világosan megvan rajzolva. Ha egy nagy jövő álmai helyett, melyeknek valóra kellene váltania Kassa ma még sok tekintetben csak érzett jelentőségét, nem akarunk az élő és lüktető emberforgalom nagy vonalairól leszorított városok haldoklásának sorsára jutni, akkor a talpunkra kell állni és föl kell venni Kelet-Felsőmagyarország ezen nagy kérdésében és a Felvidék magyarságának ezen nagy létérdeke mellett, mely egy hatalmas kelet-felsőmagyarországi főváros-hoz van kapcsolva, a legelszántabb küzdelmet. És ha már csatasorba állunk, ne végezzünk fél munkát, de álljunk egy kidolgozott, egységes vasuti politikának — mely a nagy Kassa céljait szolgálja — alapjára és szorgalmazzuk, úgy, amint a kamara azt a cselekvés aktualitásába ragadta beadványával, a Kassán felállítandó üzletvezetőséget is. Imeláthatjuk: körülöttünk fejlődik, érik az élet; kis, de fürgébb és tüzeesebb érdekeltégek szét akarják

választani azt az egységes művet, melyet a Felvidéken a magyarság és a magyar kultúra jóvoltáért, Kassának, Kassával és Kassáért kell megteremteni. Nem szabad, hogy ez arasznyi területen folytatott tusa gyanánt tűnjék föl és folyjon le; a jövő perspektívájában, ha megakarjuk és meg is tudjuk látni a nemzeti kialakulás nagy kivánalmait, azon a földön, mely a morva szélektől a máramarosi havasokig visz, az egységes nemzeti munka kiszámított és döntő tényeinek kell a közel jövőben egymás nyomába lépni. Aki ezen egységes cél ellen küzd, az hű lehet önmagához, szűkebb jelentőségű érdekekhez, de a nemzet ellen küzd.

**LEGSZEBB -
NYAKKENDŐK
TARDOS LIPÓTNÁL**

Kassa város közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Kassa, április 11.

Kassa szabad királyi város tegnap délután fél öt órakor tartotta meg rendes havi közgyűlését. A közgyűlés iránt csekély érdeklődés mutatkozott, bár a napirenden több érdekes és fontos tárgy szerepelt: így a város négy milliós kölcsönének ügye, Kassa fontos vasuti érdekei, a Zellerin-cég vízvezeték-élesítési elszámolása. A közgyűlés, melyen Szalay László főispán elnökölt, gyors menetben tárgyalta le a közgyűlés anyagát, ami annak a következménye volt, hogy a közgyűlés csaknem

magáévá tette a bizottságok és az állandó választmány javaslatát. A Zellerin-cég elszámolása kapcsán Göndör Gábor, a vízművek igazgatója hosszú és részletes fejtegetésben magyarázta meg az elszámolás különböző fázisait és örvendetes volt hallani, hogy ime volt egy vállalkozó, ki olyan nagy félmilliós létesítményt oly jól készített el, hogy az elszámolásnál a város maga is a méltányossági elvet kívánta vele szemben gyakorolni, ami egy elszámolási pernek vette elejét. A közgyűlésbe a humor, fény is becsillant, amikor Bidló Ignác egy felebbezését tárgyalta, melyben a felebbező avval az érveléssel iparkodott álláspontjának érvényét szerezni, hogy alkohol is élelmiszer . . . .

A közgyűlés lefolyásáról alábbi részletes tudósításunk számol be:

Kassa új kórháza.

Hosszabb és részletes cikkben emlékeztünk már meg arról a pozitív tényről, hogy a belügyminiszter hajlandó Kassa városát egy nagyobb és modern kórház létesítésében segíteni. Már akkor kifejtettük azon föltétlenül tekintetbe veendő nézetünket, hogy az új kórház, ha csak anynyi ágygal fog létesülni, mint amennyire kontemplálva van, nem fogja a kívánt fejlődést szolgálni. A tegnapi városi közgyűlésnek első pontja gyanánt felolvasott polgármesteri havi jelentés ismertette a közgyűlés tagjaival, most már hivatalosan is megindult tárgyalások mibenlétét. Eszerint Kassán járt és egy bizottsággal, melyben részt vett Szalay László főispán és a vármegye részéről Puky Endre dr. alispán, értekezletet tartott a belügyminiszterium kiküldött egészségügyi főfelügyelője, kifejezve a belügyminiszter azon álláspontját, hogy semmi esetre sem hajlandó és pedig elvi álláspontból kifolyólag Kassán állami kórházat létesíteni, hanem hajlandó a várost egy modern kórház létesítésében segíteni. E tárgyban a polgármester legközelebb össze fogja hívni az

mikor attól félnek, hogy bejöhet valaki. A másik pedig, mikor azért félnek, mert nem jöhet be senki. Az elsőnél a nő mindig szeret, míg a másíknál gyűlöli.

— Nem . . . nem! mily különös gondolatai vannak. Talán nem is félelem az, amit érzek. Hiszen vártam, tudtam, hogy jönni fog . . .

— Tudom, nem is félelem az, amit érez. inkább megbánás. De ennek így kell lenni s erről mi nem tehetünk. Megtörténik, hogy nehéz bünt elkövetett asszony évek multán tér meg urához, ki ridegen taszítja el magától a könyörgő nőt. De a feleség nem tágit . . . És higgye el, egy édes percnek a felidézése, egy feledt emlékeknek a felújítása elég ahhoz, hogy a férfi olyan gyöngye legyen, amilyen csak egy férfi lehet. A hitvestársak, ha tudtak is kevés ideig idegenek lenni egymással szemben és talán hinni is tudtak percekig, hogy közöttük többé semmi összefűző kapocs nincs — mikor megtalálják az elejtett láncszemet: hozzányulnak egyszerre mindaketen, összeérnek a kezeik s a vér egymásra ismer.

Ugy vagyunk mi most, mint a hűtlen asszony és a kegyetlen férj. Hidegek és kímértek akarunk lenni, szigoruan mester és tanítvány. És ez nem lehet! A hangjában mindig benne van oly jól eső, simogató gyöngédség. Tekintetében mindig látok egy kis lágyaságot. Kezét nem tudom megfogni anélkül, hogy ne érezzem azt, hogy ez a kis kacsó most melegebb és amikor gyöngéden

megszorítja az enyémet, hogy ne higgyem azt, hogy ez egy szívből jövő érzésnek a reflexiója.

— Ne beszéljen így. Ezt nem szabad tennie. Könnyelműen ígertem magának ezt a leckét . . . Hiszen most is kellemesen él lelkemben minden emlékün. Erzem mind-egyiknek a forrását, a mélységét. A visszamélekezés oly jól esik, a multunk oly szép. És van-e nagyobb, szebb gondolat annál: együtt lenni, egyedül. Ennek a pillanatnak az eljövetele oly rég él bennem és most, amikor itt tudom magam mellett, — szinte remegek és félek . . . félek . . . Gondolja el, mennyi szív szakadna meg örömben, ha a legnagyobb vágyát hirtelen teljesülni látná . . .

Kívül az ablak alatt leszállt sötét fátyollal az alkony. Biborban égett a nyugati égélja. Szomoru szürkeség lepte el a szobát. Távol zsongás szűrődött át a levegőn. A férfi félig behunyt pillái alól tekintett az asszonyra, aki érezte a tekintet perzselését a vállán . . . a haján . . .

. . . Eliz ujjai önkéntelenül a billentyűkre futottak. Ragyogó dalt érzett szívében s mindene fellángolt, amikor lelkének belső forrongása hangra kelhetett ujjai alatt. Lány, elmélázó édes-bús melódiák voltak ezek, amelyben benne sirt szomorusága, ösztönszerű megnyilvánulása egy fellobbanó léleknek: soha ki nem mondott gondolatok; kérdések, amelyekre eddig nem volt felelet; ígésző tarka sokasága a képzeteknek; a jövendő valósul

álmai. És zengett a dal szomorun vergődve; rátapadt a férfi lelkére. Érezte, amint belé-ömlik ereibe, felolvad vérében s előnti testét. Agyára toltak a gondolatok, feje hátrahanyatlott s szemei megpihentek valami tárgy nélküli távolban.

Ekkor volt legigézőbb a muzsika, ekkor hágott benne zenitjére az indulat, ami kilángolt az asszony szeméből is. Eliz száraz forróságot érzett a torkában, ajkai kiszáradtak, mert összefutott bennök testének minden melege. Ujjai nem bírták ki tovább a billentyűk csontjának simaságát. Felugrott, ijedt és égő, ostromló szemekkel állt egy darabig, aztán odaomlott a férfi elé. A különös természetű szőke férfi magához vonta a remegő testű asszonyt és elvitte magával.

*

A karmester későn este jött haza, a lakást üresen találta. Egy utcai gázláng eltévedt sugara éppen az arcára esett. Sárgás fény reszketett a butorokon. A zongora előtt gyűrötten hevert egy kotta, a karmester ur egy ifjúkori szerzeménye.

Ajkai nyitva voltak, melléből nehezen, szakgatottan tört fel a levegő. Lehajolt a gyűrött papirosért és megpróbálta lejátszani — de nem ment. Nagyon reszketek az ujjai. Nagyot sóhajtott s odaszorította homlokát a zongora hideg fedeléhez:

— Ha az ember ilyen öreg, már nem kezdhet új életet.